

Får du det foder, du betaler for?

Viden på tværs

20-23 oktober 2020

Tina Sørensen & Jesper Poulsen

STØTTET AF

Svineafgiftsfonden

Overblik

- Hvilke "test" laver vi og hvorfor?
- Hvad kan de svare på?
- Resultater fra kontrolrunden
- Resultater fra firmaafprøvningen

Hvad gør DU?

Overblik

- Hvorfor laves der kontrolrunder og firmaafprøvninger?
 - Kontrollere at det deklarerede = det faktiske indhold
- Hvad er forskellen?

Nyt i år!
Mere om det senere 😊

	Kontrolrunder		Firmaafprøvninger	
Hvad testes?	Færdigfoder	Mineralfoder	Færdigfoder	Mineralfoder
Hvordan testes?	Udelukkende foderanalyser	Udelukkende foderanalyser	Grisenes respons på foderet	Grisens respons på foderet
Hvem bliver oplyst?	Firmaet oplyses → ikke med dato	Firmaet oplyses <u>ikke</u> → brug af landmand	Firmaet oplyses <u>ikke</u> → brug af landmand	Firmaet oplyses <u>ikke</u> → brug af landmand

Kontrolrunde – færdigfoder

Det Danske Energivurderingssystem er unikt!

- Muligt at kontrollere indhold pr. FEsv
 - For en given mængde færdigfoder
- Foderprøver hentes på fabrikkerne
 - Især af hensyn til energiindhold

FEsv deklareret → det firmaet lover

FEsv analyseret → den officielle kontrolmetode (lovgivning)

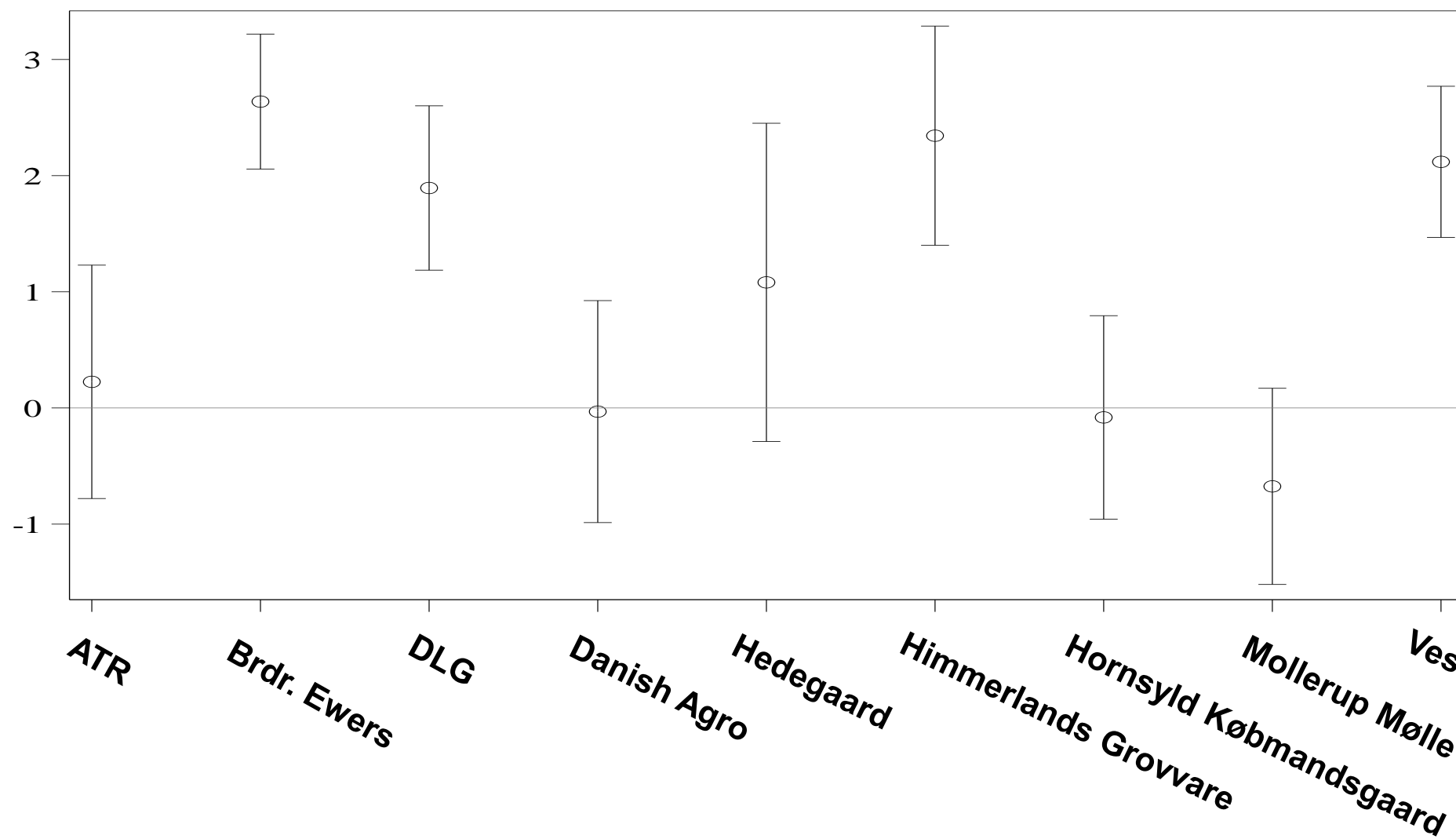
Kontrolrunde – færdigfoder (FEsv)

- FEsv analyseret ÷ FEsv deklareret
- Tolerance for enkeltfoderprøver
- Afvigelse > 4 FEsv = "dumper"
- Tolerance: under-/overindhold

Den gns. middelværdi – er forskellen forskellig fra nul

Forskellen på FEsv analyseret og deklareret

2018
15 prøver
→ gns. heraf

Virker det, at vi kontrollerer firmaerne?

- Højere FEsv deklareret end FEsv analyseret
- Firmaerne lover mere, end de holder

- 2012: 2 ud af 4 firmaer
- 2013: 4 ud af 6 firmaer
- 2014: 4 ud af 6 firmaer

Virker det, at vi kontrollerer firmaerne?

Sidste kontrolrunde (2018)

Gns. 15	ATR	Ewers	DLG	DA	Hede	HG	Horn	Mol	VJA
FEsv deklareret	103,4	104,2	103,3	104,0	104,5	102,4	102,6	105,0	102,8
FEsv i faktor	103,9	107,0	104,6	102,9	105,9	105,0	102,7	104,3	104,9
FEsv EFOSi	104,3	107,9	103,9	103,0	106,3	105,1	102,8	104,6	105,2

- Rød skrift → der loves mere, end der holdes ☹️
- Flertallet → kunden får mere end lovet 😊
- Sammenhængen mellem de tre typer FEsv er blevet bedre over tid
- Dermed får I det færdigfoder, I har betalt for!

Hvad skal deklarereres - mineralfoder

Gårdmix38437 slsv Roe

Sammensætning

Calciumcarbonat
Monocalciumfosfat
Fodersalt
Magnesiumoxid
CaMg carbonat

Tilsætningsstoffer pr kg

Vitaminer 3a:
A-vitamin 3a672a 126,7 1000IE
D3-vitamin 3a671 12,7 1000IE
Sporstoffer 3b:
Fe, jern(II)sulfat 3b103 2.533 mg
Cu, kobber(II)sulf pent 3b405 584 mg
Mn, mangan(II)oxid 3b502 1.267 mg
Zn, zinkoxid 3b603 3.325 mg
I, calciumjodat anhydrat 3b202 9,5 mg
Se, natriumselenit 3b801 9,5 mg
Enzymer 4a:
xylanase 3.2.1.8 4a11 90.905 U
6-fytase 3.1.3.26 4a18 30.298 FYT

Analytiske bestanddele

Råaske	76,4 %
Calcium	17,5 %
Fosfor	4,3 %
Natrium	7,3 %
Lysin	6,8 %
Methionin	1,7 %

Threonin?

Brugsanvisning

Mineralsk foder til slagtesvin

Max. anvendelse 2,99 % af fuldfoder

Kontrolrunde – mineralfoder

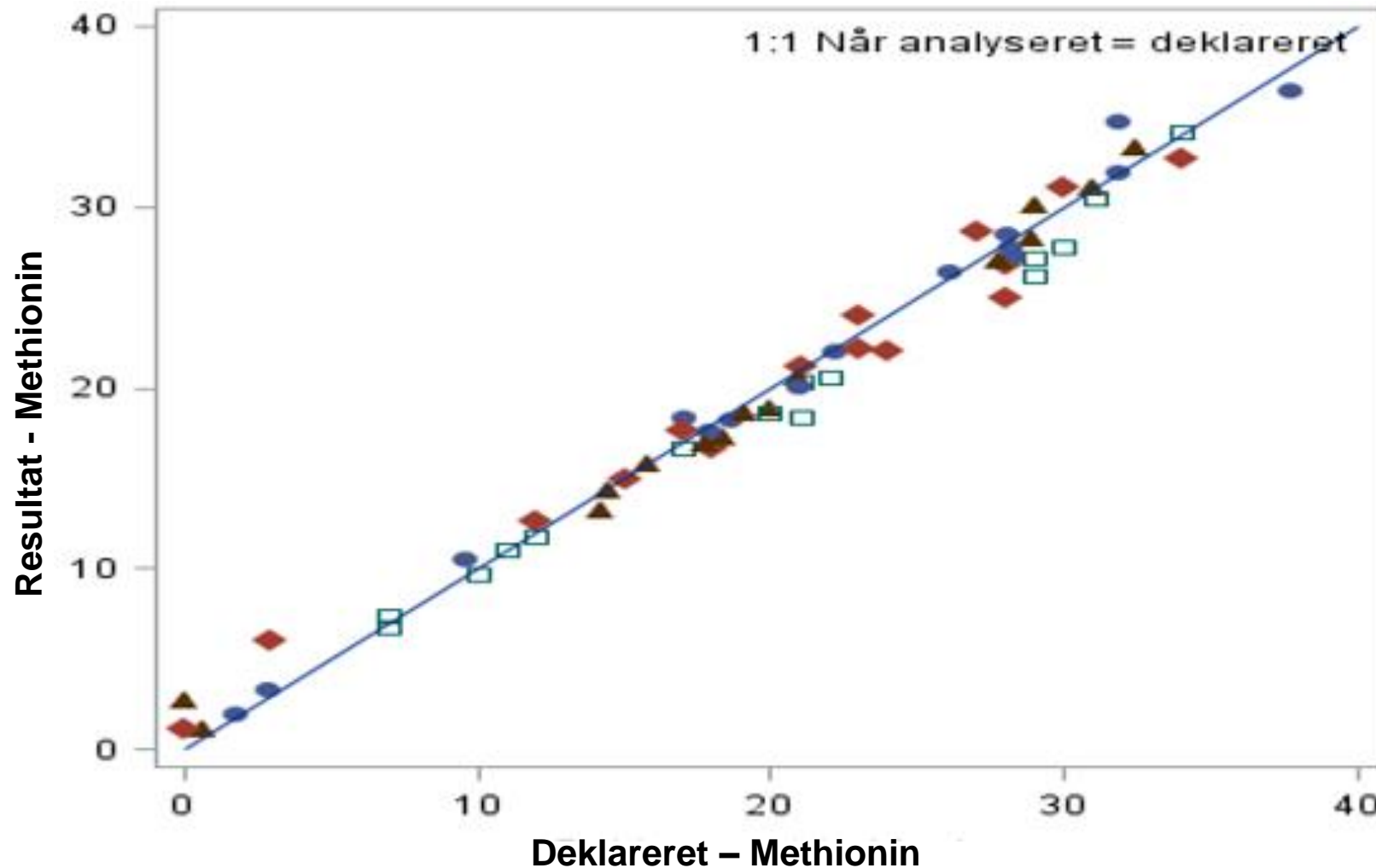
- Ekstra aktuelt i 2019-2020
 - Besætninger meldte om ringe produktivitet
 - Mistanke om mineralleverandør
- Indsamling → Neddeling
- Tolerancer (forskelligt mellem enkeltprøver)
- Analytiske tolerancer for tilsætningsstoffer
 - Lysin, Methionin, Fosfor, Calcium & Fytase
- Statistisk analyse
 - Resultat \neq 0 mellem analyseret og deklareret
 - Mere eller mindre end lovet?

Kontrolrunde – mineralfoder

Hvornår er det godt nok?

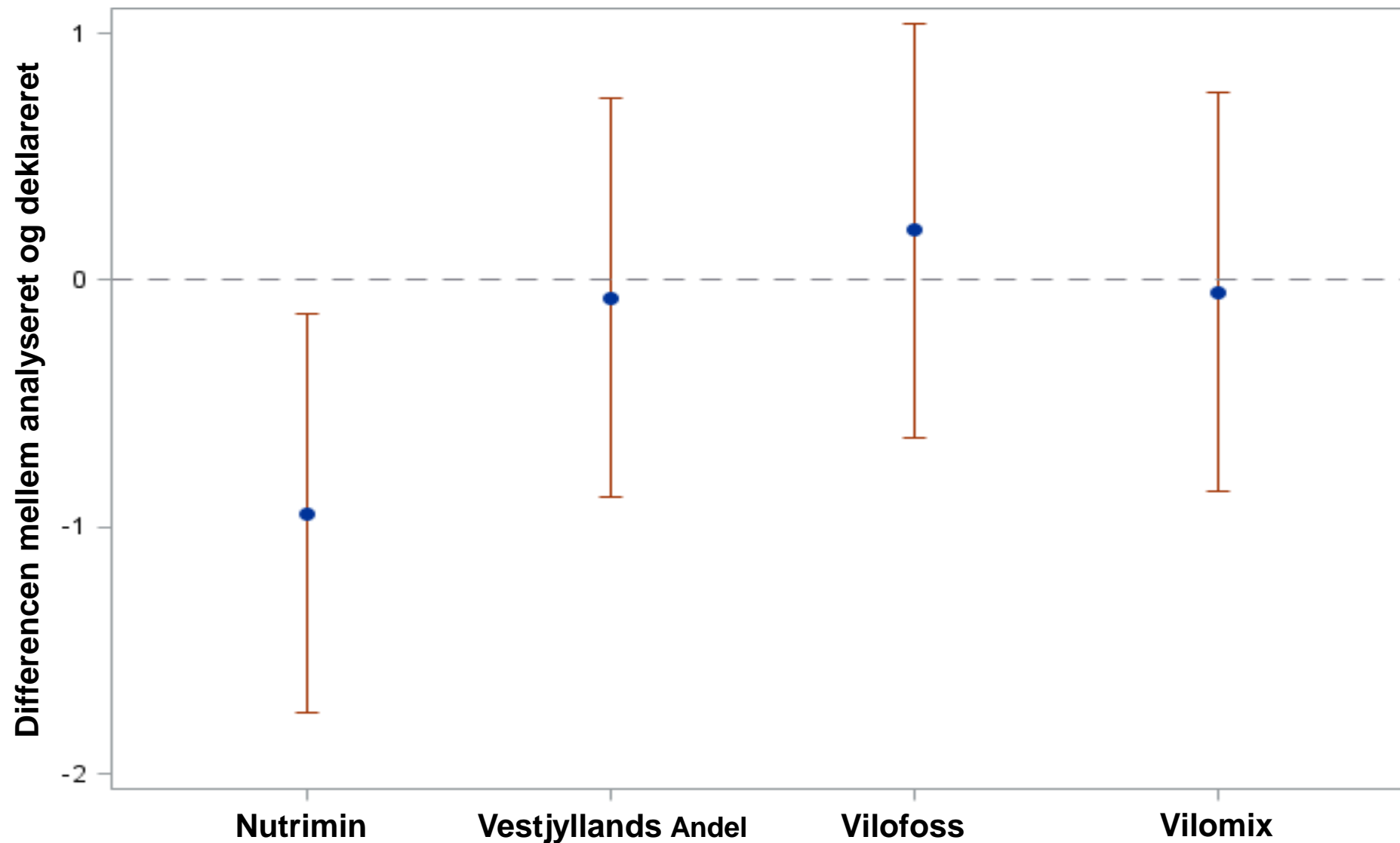
Analyseret versus deklareret

- Vilofoss
- ◆ Vilomix
- Nutrimin
- ▲ Vestjyllands Andel

Er der en
sammenhæng?
Tja – det ser vel
meget godt ud

Statistisk analyse – er forskellen forskellig fra nul (Methionin)

2019 - 2020
15 prøver → gns. heraf
Spredningen er fastgjort

Resultat af kontrolrunde – mineralfoder

**BORTSET FOR METHIONIN, FANDT VI INGEN
ENTYDIG FORSKEL MELLEM FIRMAERNE I
KONTROLRUNDEN**

Firmaafprøvninger – det andet redskab

- Kontrolrunder er fantastisk vigtigt for jer, der køber foder
- Men... den kan ikke alt
- Ikke alle næringsstoffer skal deklarereres
 - Sammenligning ikke mulig
- Ikke alle forhold, der påvirker produktiviteten, kan måles
 - ANF, smag m.m.
- Ikke alle forhold, der påvirker produktiviteten, er kendt
 - (Måske)

**DET ULTIMATIVE ER
ALTID AT SPØRGE
GRISEN**

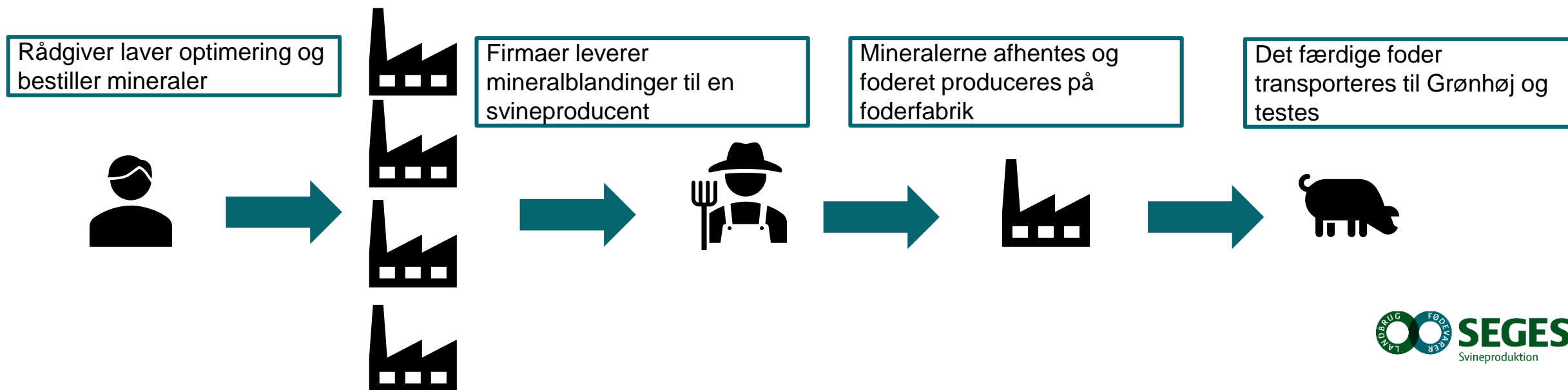
Afprøvning af mineraler til slagtesvin fra fire firmaer

Baggrund

- Flere besætninger oplever varierende produktivitet
- Ved skift af mineralleverandør opleves markante ændringer
- Kontrolrunden viser ingen markante forskelle mellem de pågældende firmaer
- I firmaafprøvningen ”spørg vi grisen”

Deltagende firmaer

- Vestjyllands Andel
- Vilomix
- Vilofoss
- Nutrimin

Afprøvning af mineraler til slagtesvin fra fire firmaer

Registreringer

- Produktivitet
 - Daglig tilvækst
 - Foderoptagelse
 - Foderudnyttelse
 - Kødprocent
 - Slagtevægt

Produktionsværdi

Omfang og status

- Der er planlagt 81 gentagelser
- Totalt ca. 2700 grise
- Opstart på Grønhøj Januar 2020
- Dataindsamling færdig primo oktober
- Vi leder efter en forskel på >61kr. pr. stiplads
- Ca. 15 kr. pr. gris

Produktion af foder

- 12 leverancer
- Produceret i randomiseret rækkefølge
- Fint formalet melfoder
- Prøver af råvarer, mineraler og færdigfoder
- SEGES-tekniker tilstede ved alle produktioner

	VJA	Vilomix	Nutrimin	Vilofoss

Foderanalyser

	Planlagt	VJA	Vilomix	Nutrimin	Vilofoss
Råprotein, %	16,0	16,4	17,3	17,4	16,6
Råfedt,%	3,3	3,3			3,3
FEsv pr. 100kg	109	110,5			11,4
Calcium, g	7,2	7,8			
Fosfor, g	4,4	4,8			3
Kobber, mg	18,3	18,7			19,8
Zink, mg	105	99,2	102,5	101,1	93,8
Lysin, g	10,1	9,9	10,7	10,2	10,4
Methionin, g	3,20	3,04	3,22	3,17	2,87

Analyseusikkerheden = 0,2
Forskellen bør give x g ekstra
tilvækst

- Der er udtaget foderprøver hver 14. dag
- Samleprøver indsendt hver 8. uge
- 5 samleprøver i alt med dobbelt bestemmelse
- 10 analyser pr. tal

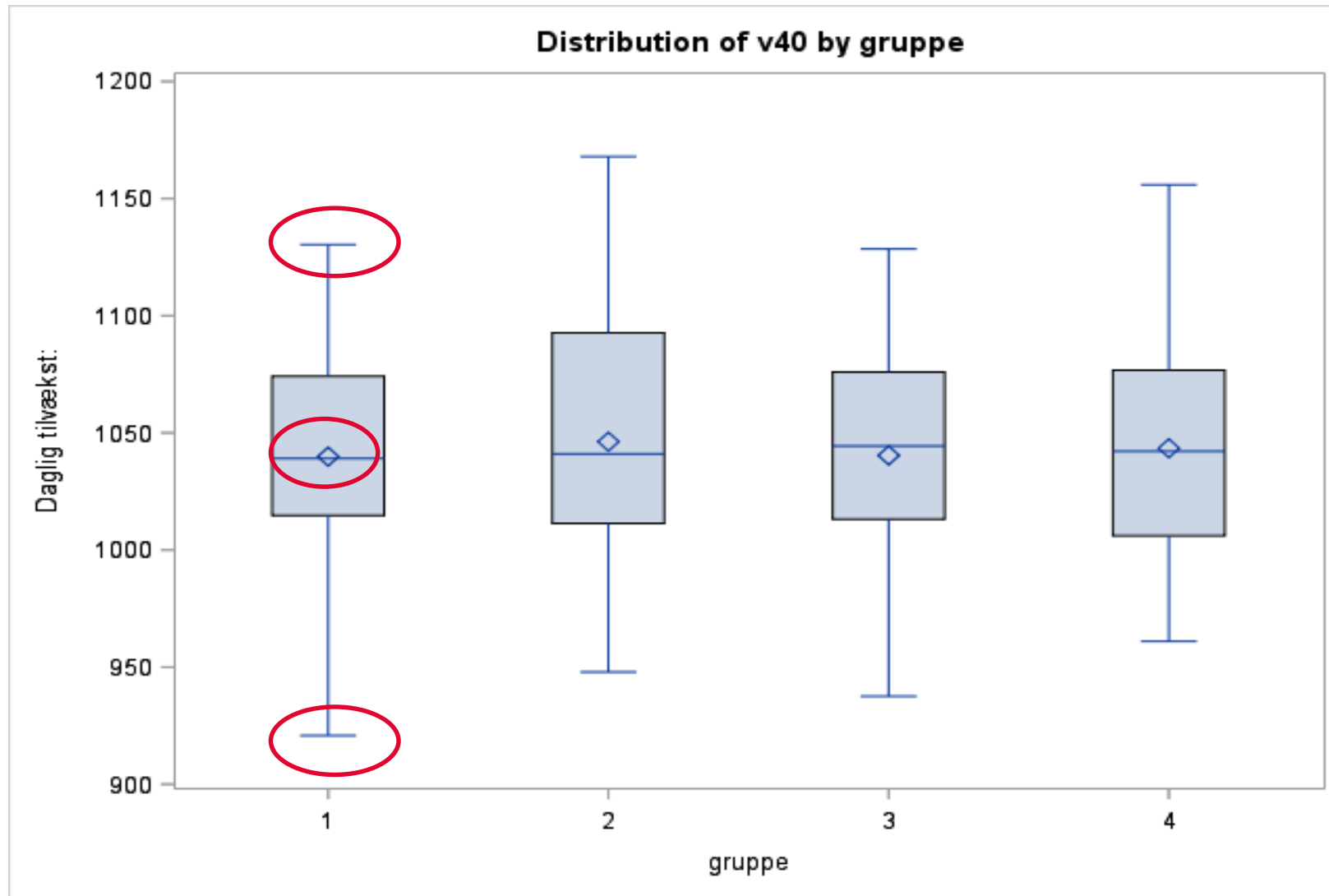
Resultater – 62 hold

	VJA	Vilomix	Nutrimin	Vilofoss
Indsat, antal	519	519	519	519
Indsat, vægt	31,6	31,6	31,6	31,7
Døde og flyttede, %	3,9	3,9	2,3	3,7
Slagtede, antal	499	499	507	500
Slagtevægt, kg	88,7	88,9	88,5	88,8

Resultater - Produktivitet

	VJA	Vilomix	Nutrimin	Vitfoss	P-værdi
Daglig tilvækst, g					
Foderoptagelse, FEsv pr. dag					
Foderforbrug, FEsv pr. kg tilvækst					
Kødprocent					
PV gris					
PV stiplads					

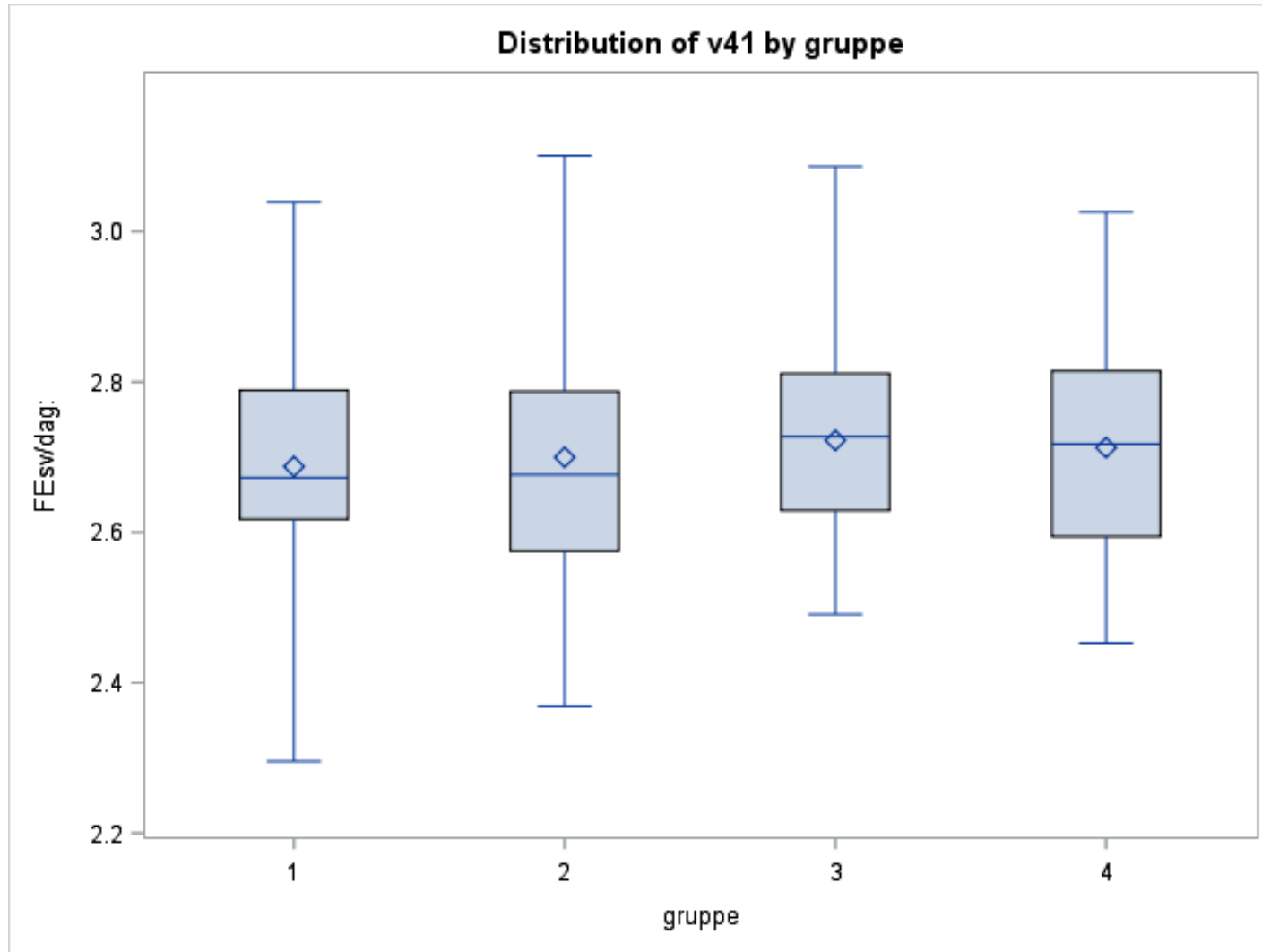
Resultater – Daglig tilvækst

Resultater - produktivitet

	VJA	Vilomix	Nutrimin	Vilofoss	P-værdi
Daglig tilvækst, g	1040	1046	1040	1043	NS
Foderoptagelse, FEsv pr. dag					
Foderforbrug, FEsv pr. kg tilvækst					
Kødprocent					
PV gris					
PV stiplads					

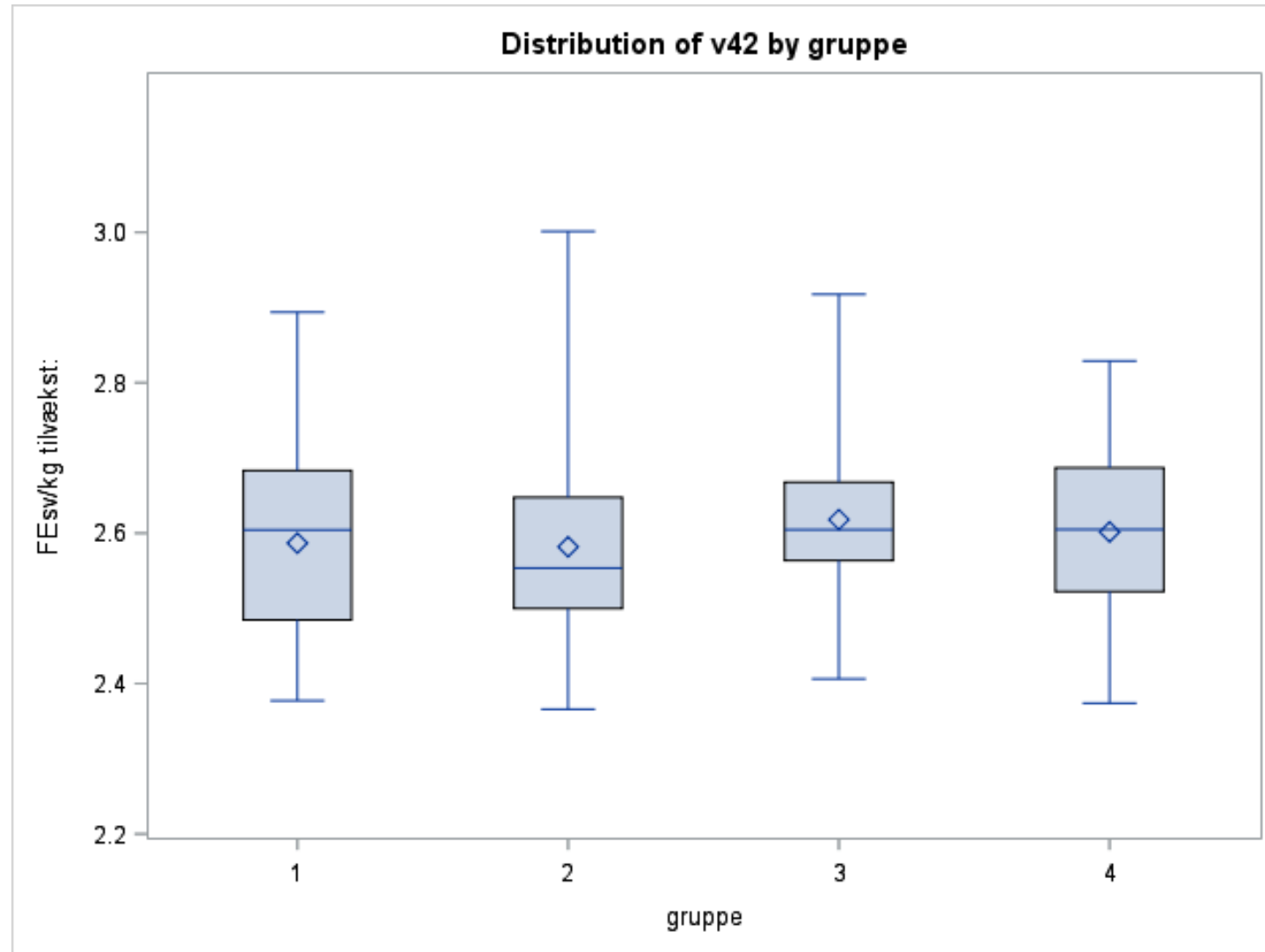
Resultater – Foderoptagelse

Resultater - produktivitet

	VJA	Vilomix	Nutrimin	Vilofoss	P-værdi
Daglig tilvækst, g	1040	1046	1040	1043	NS
Foderoptagelse, FEsv pr. dag	2,69	2,70	2,72	2,71	NS
Foderforbrug, FEsv pr. kg tilvækst					
Kødprocent					
PV gris					
PV stiplads					

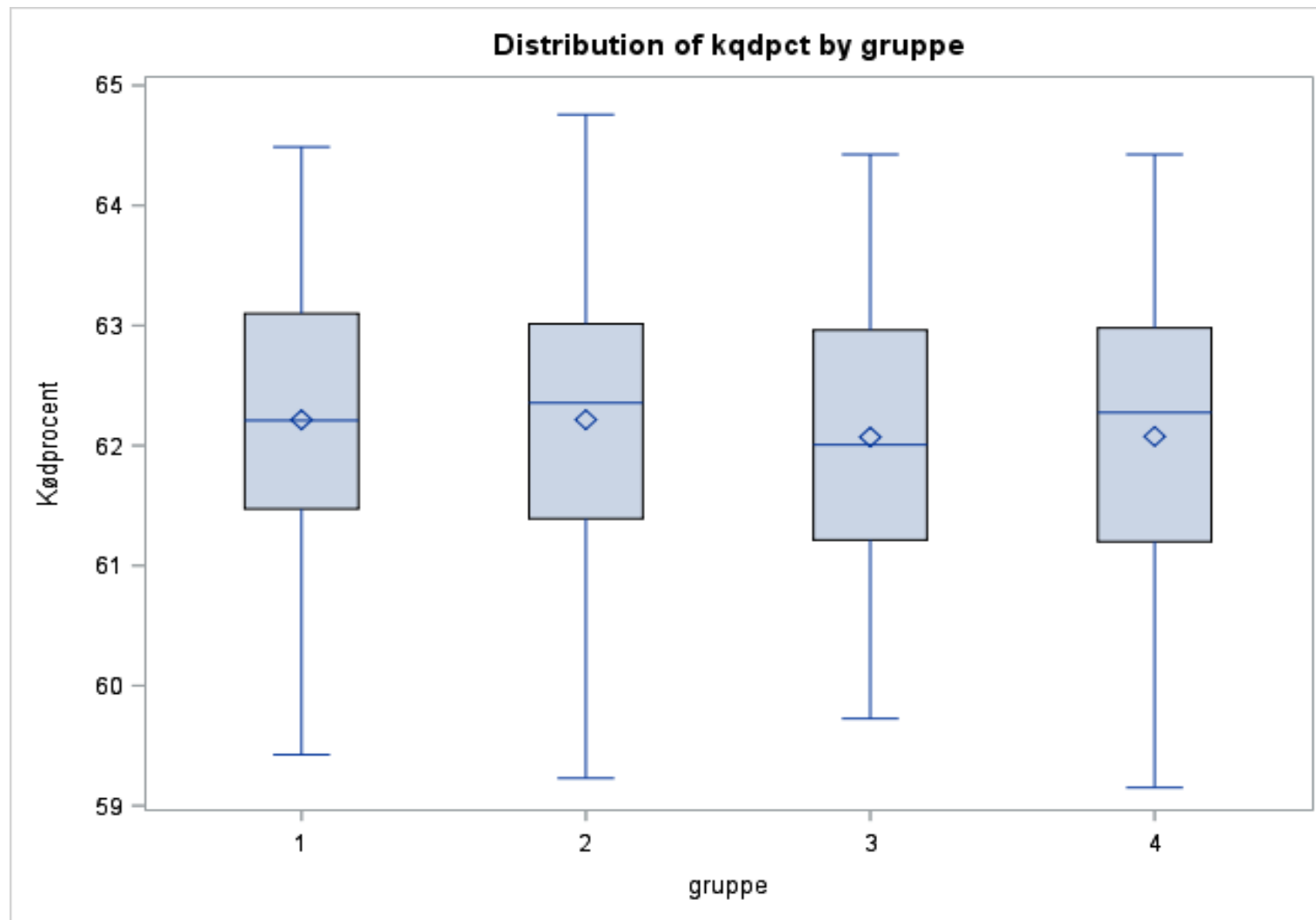
Resultater – Foderforbrug

Resultater - produktivitet

	VJA	Vilomix	Nutrimin	Vilofoss	P-værdi
Daglig tilvækst, g	1040	1046	1040	1043	NS
Foderoptagelse, FEsv pr. dag	2,69	2,70	2,72	2,71	NS
Foderforbrug, FEsv pr. kg tilvækst	2,59	2,58	2,62	2,60	NS
Kødprocent					
PV gris					
PV stiplads					

Resultater – Kødprocent

Resultater - produktivitet

	VJA	Vilomix	Nutrimin	Vilofoss	P-værdi
Daglig tilvækst, g	1040	1046	1040	1043	NS
Foderoptagelse, FEsv pr. dag	2,69	2,70	2,72	2,71	NS
Foderforbrug, FEsv pr. kg tilvækst	2,59	2,58	2,62	2,60	NS
Kødprocent	62,2	62,2	62,1	62,1	NS
PV gris					
PV stiplads					

Resultater - produktivitet

	VJA	Vilomix	Nutrimin	Vilofoss	P-værdi
Daglig tilvækst, g	1040	1046	1040	1043	NS
Foderoptagelse, FEsv pr. dag	2,69	2,70	2,72	2,71	NS
Foderforbrug, FEsv pr. kg tilvækst	2,59	2,58	2,62	2,60	NS
Kødprocent	62,2	62,2	62,1	62,1	NS
PV gris*	251	253	245	248	NS
PV stiplads*	732	742	707	721	NS

Der er "KUN"
8 kr. pr. gris &
35 kr. pr. stiplads

*Produktionsværdi er beregnet med 5-års priser

Konklusion - firmaafprøvning

- Der er ingen umiddelbare forskelle i prøverne af mineralerne – udover methionin
- Produktiviteten ligger på et gennemsnitligt niveau for alle fire grupper
- Der er ingen signifikante forskelle på produktionsparametrene
- Der er ingen signifikante forskelle i produktionsværdien
- Der er ingen grund til, at de fire firmaer skulle præstere forskelligt!

Samlet konklusion

- Du får overordnet det, du betaler for
- Resultaterne er blevet bedre over tid
- Det hjælper at lave kontrol
- Der kan stadig være stor variation mellem leverancer
- Det er særdeles svært at kontrollere for den enkelte
- Vi vil fortsat lave kontrol og afprøvning!

Hvad kan man selv gøre ?

- Modtagekontrol
 - Har jeg modtaget det rigtige produkt?
 - Ser det rigtigt ud?
 - Lugter det rigtigt?
- Læsseprøver
 - Gem prøve i fryseren og indlægsseddel
- Hjemmeblander
 - Lav analyser af eget korn

Kornanalyser

